

Het heiligenboek

Gregorius van Nazianze *Tom Zwaenepoel*

Informatie over het leven van Gregorius (329-390) is te vinden in diens gedeeltelijk autobiografische geschriften. Geboren wordt hij nabij Nazianze, in Cappadocië, uit een welgestelde aristocratenfamilie. Zijn ouders zijn Nonna en Gregorius van Nazianze de Oudere. De buitengewoon begaafde jongen bezoekt de beroemdste scholen van zijn tijd. Aanvankelijk is hij in Caesarea (Cappadocië), waar hij vriendschap sluit met Basilius de Grote. Vervolgens verblijft hij in Alexandrië en Athene, waar hij opnieuw Basilius ontmoet. Hij trekt zich terug in de eenzaamheid en leidt als kluizenaar een streng kloosterleven. In 360 wordt hij gedoopt en twee jaar later tot priester gewijd. Hoewel Gregorius grote verantwoordelijkheden schuwt, vraagt Basilius hem het bisdom Sasima te leiden (371). Wegens diverse moeilijkheden neemt hij dat bisdom nooit in bezit en blijft hij in Nazianze. Het verzet van andere bisschoppen belet hem zijn wil door te zetten. Na de dood van zijn vader in 374 volgt hij hem op als bisschop van Nazianze. Hij neemt de leiding over van een kleine gemeenschap van Constantinopel (379) en wordt bisschop van Constantinopel (381). Wanneer zijn vijanden die keuze

aanvechten, neemt Gregorius twee jaar later ontslag. Hij keert verbitterd en ontgoocheld terug naar Nazianze, waar hij nog twee jaar lang aan de slag is als zielzorger. Jarenlang doorstaat hij een pijnlijke ziekte.

Gregorius geldt als een van de grote theologen van de Kerk en behoort met Athanasius de Grote van Alexandrië, Basilius de Grote en Johannes Chrysostomus tot de kerkvaders van de Grieks-orthodoxe Kerk. Gregorius schrijft bijna 18.000 verzen. Vandaag zijn 45 van zijn preken, 243 brieven en 407 dogmatische en morele verzen bewaard. In zijn geschriften verwerkt hij niet enkel dogmatische thema's zoals de Heilige Drie-eenheid, hij onderwijst ook in de christelijke naastenliefde en het gebed.

Met scherp verstand, puntige retoriek en diepe liefde voor God ijvert hij voor de eenheid in de Kerk. Hij beleeft een groot geloof en verdedigt dat ook. Omdat filosofische en geestelijke meditatie hem fascineren, voelt hij zich aangetrokken tot het monastieke leven. Hij vlucht voor hoge ambten met verantwoordelijkheidszin en zoekt de eenzaamheid op. In gehoorzaamheid tegenover de Kerk en met het oog op de pastorale noden van zijn tijd is hij echter toch bereid om zijn eigen

wensen en plannen opzij te zetten en zich te schikken naar Gods wens. Paus Benedictus XVI omschrijft het als volgt: „Gregorius voelt de behoefte om dichter bij God te komen, om de vermoedheid van het eigen 'ik' te overwinnen” (algemene audiëntie van 22 augustus 2007).

Gregorius' woorden bevatten ook voor de mens van de 'moderne tijd' heel wat levenswijsheid. Zo roept hij in zijn zestiende toespraak (tot de zwijgende vader, naar aanleiding van een zware hagelbui) op niet zozeer welbespraakt te zijn, maar wel wijs. „Het bevat me niet dat men de bron toestopt en de stortbeek vrije loop laat, de zon verstopt en een ster laat zien, dat de ouderdom zich terugtrekt en de jeugd beveelt, dat de wijsheid zwijgt en de onervarenheid opschept. Een sterkere regen heeft niet altijd meer voordeel dan een lichtere, want een sterke regen neemt de aarde mee en brengt de landbouwer grote schade. Een lichte regen echter dringt door de grond, bevrucht de bodem, baat de boer en ontwikkelt de aren tijdig tot vrucht. Zo is het gesteld met de welbespraakte en de wijze. De eerste brengt geen groter nut dan de laatste. De welbespraakte bezorgt wel enig plezier, gaat dan echter weg en verdwijnt ge-

lijktijdig met de lucht die hij in beweging heeft gezet. Dat is zijn hele prestatie. Begerige oren streelt hij met mooie zinnen. De wijze echter dringt in de ziel door. Opent hij zijn mond, dan is hij vol van de geest. Hij groeit boven zichzelf uit. En al weinig woorden brengen overvloedige oogst.”

Gregorius van Nazianze wordt in de schilderkunst afgebeeld als bisschop aan een lessenaar met een duif. Hij geldt als patroonheilige van de dichters en wordt aangeroepen voor een rijke oogst.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

24 augustus, 19.05 uur, *Canvas*. *Alain Prost. Racing Through Life*. Sportdocumentaire uit 2011 over de legendarische Franse viervoudige wereldkampioen Formule 1, groot kampioen en veelzijdige mens.

26 augustus, 23.30 uur, *één*. *The Englishman Who Went up a Hill but Came Down a Mountain*. Britse romantische komedie uit 1995 met Hugh Grant over een kaartenmaker die in 1917 in een dorp in Wales een berg komt opmeten.

27 augustus, 20.35 uur, *Canvas*. *A Study in Pink*, eerste aflevering van het eerste, driedelige seizoen van de BBC-serie *Sherlock*. Volstrekt originele, eigentijdse versie van de personages en verhalen van Arthur Conan Doyle.

27 augustus, 20.40 uur, *één*. *Diana*, Brits biografisch drama uit 2013 over Diana, prinses van Wales, na haar scheiding van prins Charles.

28 augustus, 20.50 uur, *één*. *Windkracht 10. Koksijde Rescue*, Vlaamse avonturenfilm uit 2006 over de belevenissen van het 40ste smaldeel reddingshelikopters aan de Belgische kust.

De vrome kudde

Rood *Ingezonden door Gaston Vermeulen*

Een man komt thuis met een rode veeg over zijn gezicht. Zijn vrouw kijkt boos en zegt:

– Lippenstift!

Zegt de man:

– Maar nee, schat. Dat is bloed. Ik had zonet een aanrijding en ik smakte met mijn hoofd op het stuurwiel.

Het gezicht van de vrouw klaart helemaal op:

– Wat een geluk!

Rood *Ingezonden door Jeanne De Winter*

Een dronkaard loopt over straat met in elke jaszak een fles drank. Hij struikelt en valt languit voorover. Terwijl hij overeind krabbelt, voelt hij dat zijn broek nat is. Hij legt zijn hand op de natte plek, brengt die vervolgens naar zijn gezicht en zucht opgelucht:

– Goddank, het is maar bloed.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & Leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

politie- man bevel- hebber	proef- zintuig strooiën hoed	voor- voegsel fornuis- merk	kleinkun- stenaar donderdag	strook troef- kaart
5	8	6	2	4
latwerk vallei	lengte- maat donkere kamer	voordat zangnoot	sprookjes- figuur etage	reeks
opper- wezen verbod	slee	vogel- product realtime	keuken- kruid eerst- volgend	sappig
uiteinde v.e. dier	zeilschip	3	en andere	7
1			soort	

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8

Oplossing van deze puzzel:
stalmeest